

ZYCIE NOWOGRODZKIE

DZIENNIK POSWIĘCONY SPRAWOM ZIEMI NOWOGRODZKIEJ.

Adres Redakcji i Administracji: NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja, Nr. 1. — Telefony 75 i 100.

REDAKCJA CZYNNIA CODZIENNIE
z wyjątkiem świąt od g. 11 rano do g. 2 w nocy.
CENA PRENUMERATY: miesięcznie 3.00
z odnośnieniem do domu 3.00

CENA OGŁOSZEŃ: przed tekstem 30 gr., w tekście (przed kolumną) 40 gr., za tekstem 15 gr. za millimetr jednosłupowy, drobne za wyraz 10 gr., posady i prace poszukiwane po 5 gr. za wyraz.
Fantazyjnie i tabele o 50% drożej.

Na cudzy rachunek

Mówił, mówił, mówił — wszyscy go słuchali i rzekli: „Przyjdź pan jutro — to jeszcze o tem pomówim”. Tak można powiedzieć o efekcie mowy p. Waldemarsa, pełnej pretensyj do nas za to, że pragniemy pokoju, że chcemy po sąsiedzku żyć i pracować nad umocnieniem pokoju. Nie spodziewamy się, że obecna sesja Rady Ligi spór polsko-litewski zakończy — nie wierzył w to i p. Waldemaras, i dlatego tak długo i nudnie przemawiał. Wiedział p. Waldemaras, że w Warszawie z jego niechęci do nas nie wiele sobie robią i mlecza z pochwy nie wyjmą, bo i poeóż.

Byliśmy już przecież z Litwą w „stanie wojny” i głowa żądneho żołnierza polskiego o to nie zabolala, więc gdyby i teraz p. Waldemaras wypowiedział słowo wojna, nikt z mieścaby się nie ruszył.

To też p. Waldemaras grał na nerwach Rady, a że grał nieudolnie, więc zasnął.

Pozytywnym wynikiem całej debaty jest, że sprawodawca sporu polsko-litewskiego został nie przedstawiciel Holandji p. Bloockland, lecz ambasador hiszpański w Paryżu Quinones de Leon. I tyle. Zorientowano się przytem, że źródło pana Waldemarasowej niechęci do nas, nie leży ani w Warszawie, ani w Kownie, lecz w Berlinie. Zrozumiano, że wszystkie prowokacyjne wystąpienia p. Waldemarsa robione są nie na rachunek własny, lecz na rachunek Berlina i dla celów jemu wiadomych.

Tymczasem stała się rzecz druga, bardziej w skutki brzemenna.

Była nią mowa Brianda skierowana do Niemiec — a uderzenie było tak silne, że wprowadziło zamieszanie wśród polityków niemieckich i formalny po- plocch. Jedno zaś z pism niemieckich oświadczyło nieostróżnie, że Niemcy po mowie Brianda winne zmienić swój stosunek do... sprawy litewskiej. Zachodziła miąłby pytanie na czem ta zmiana miąłby polegać?

Po ostatnich zbyt wyraźnie prowokacyjnych wystąpieniach p. Waldemarsa względem Polski, Niemcy uczyniły krok w Kownie doradzając premierowi litewskiemu umiarkowanie. Krok ten był przez Auswärtiges Amt rozreklamowany i podniesiony

do godności szerokiej akcji na rzecz pokoju, który nawet w Polsce miał być uczyniony.

Obecnie pismo niemieckie oświadcza, że należałoby zmienić stosunek do sprawy litewskiej. Nie można przypuszczać, aby ta zmiana miała polegać na bardzo energicznym wpływniu na rząd litewski, aby zaniechał swych antypolskich wystąpień i dążył do porozumienia z Polską. Jeśli to oświadczenie miałoby być groźbą pod adresem Francji i odpowiedzią na mowę Brianda

to należałoby przypuszczać, że stosunek Niemiec do Litwy polegałby na zupełnie wyraźnym popieraniu prowokacji i wojny.

Nie chcemy w tej chwili rozważać czy Niemcy skłonne są i zdolne do wykonania tej groźby. Sam fakt, że takie oświadczenie padło, dowodzi, że wpływy Niemiec na Litwie sięgają bardzo daleko i że liczyć się z nimi należy bardzo.

P. Waldemaras politykę prowokacji prowadzi na cudzy rachunek.

Narady w sprawie Nadrenji

PARYŻ (PAT.) 13. IX. Agencja Hawasa donosi z Genewy, iż dziś odbyła się narada w sprawie wcześniejszej ewakuacji Nadrenji — przedstawiciele państw wchodzących w skład byłej Rady Najwyższej z przedstawicielami Niemiec.

Po naradzie nie wydano żadnego oficjalnego komunikatu.

Bezpośrednio po naradach min. Briand wyjechał do Paryża. Kanclerz Rzeszy Niemieckiej Mueller postanowił przedłużyć swój pobyt w Genewie.

Następne posiedzenie odbędzie się dnia 16 b. m. przy udziale Brianda, który w niedziele rano powtęca z Paryża.

Ostrożna taktyka Francji

BERLIN (PAT.) 13. IX. Cała prasa berlińska zamieszcza krótkie komentarze dotyczące dzisiejszej narady genewskiej w sprawie ewakuacji Nadrenji.

Prasa prawicowa, omawiając wyniki narady, podnosi sukces Brianda, któremu udało się przedłużyć sprawę i namówić kanclerza Muellera do pozostania w Genewie aż do niedzieli.

Hugenbergerowski „Local Anzeiger” omawiając pozostanie Muellera w Genewie wskazuje na trudności i niebezpieczeństwa mogące wyniknąć z przedłużenia rokowań. Zaznacza przytem, że polityka francuska stosuje starą metodę cukierka i bicza. Wprawdzie Briand pod względem taktycznym ustąpił nieco, jak pisze dziennik, jednocześnie wyrażając się z wielkim sceptyzmem i niezadowolaniem o taktyce delegacji niemieckiej.

„Vossische Zeitung” o naradzie pisze optymistycznie, wyrażając zadowolenie, iż nie doszło do zerwania rokowań. Korespondent genewski tego pisma podkreśla w depeszy, iż dotychczas niema żadnej konkretnej propozycji żadnej ze stron.

„Vorwaerts” wyraża się z niezadowolaniem o projektach wetylowanych przez prasę francuską domagającą się kontroli wojskowej.

Dziennik dopatrjuje się w tem niezwykłej zgręczności delegacji francuskiej, która przy pomocy prasy oddziałuje na opinię społeczną. Zaledwie wyrażono gotowość prowadzenia rokowań, prasa francuska wysunęła żądania finansowe, a obecnie wysuwa znowu konieczność kontroli wojskowej.

Demonstracja polityczna stronnictwa niemiecko-narodowego

BERLIN (PAT.) 13. IX. Zapowiedziany przez stronnictwo niemiecko-narodowe krok polityczny odbył się dziś w Urzędzie Spraw Zagranicznych.

Zgłosili się mianowicie prezes stronnictwa hr. Westharp z wiceprezidentem pos. Lindenerem u zastępcy podsekretarza stanu von Schu-

berta dyrektora Kelkego, któremu złożył deklarację wyjaśniającą stanowisko stronnictwa wobec ostatniego incydentu w Genewie.

W deklaracji tej stronnictwo żąda, aby dla uratowania honoru Rzeszy kanclerz Mueller odjechał demonstracyjnie z Genewy.

„Krakus” w drodze do Rio-de-Janeiro

HAVRE (PAT.) 13. IX. Dziś wpłynął do tutejszego portu statek polski „Krakus”, który pierwszy raz odbywa podróż, otwie-

rając nową linię transatlantycką Gdynia-Południowa Ameryka. „Jutro „Krakus” odpływa wprost do Rio-de-Janeiro.

Obrady Komisji Ekonomicznej Ligi Narodów

GENEWA (PAT.) 13. IX. Szwajcarska Agencja Telegraficzna komunikuje, iż na dzisiejszym posiedzeniu Komisji Ekonomicznej p. Louchera odczytał sprawozdanie, w którym scharakteryzował działalność Ligi Narodów w dziedzinie ekonomicznej, sprawozdanie swe p. Louchera zakończył — zgłaszając cały szereg wniosków — apelem do Ligi Narodów, aby zdecyd-

dowanie kontynuowała swe prace w tym kierunku.

W dyskusji, która rozwijała się nad sprawozdaniem zabierał również głos delegat Polski sen. Gliwic, który podkreślił znaczenie konferencji dla zbadania spraw cukrowych i węglowych oraz zgłosił cały szereg poprawek i uzupełnień do wniosków i rezolucji p. Louchera.

Sprawy wychodźców w Lidzie Narodów

GENEWA (PAT.) 13. IX. Rada Ligi Narodów rozpatrywała dziś cały szereg spraw dotyczących greckich, armeńskich i rosyjskich uchodźców.

Postanowiono wszystkie te sprawy wnieść na porządek dzienny obecnego Zgromadzenia Ligi.

Nowy wiceprezydent Międzynarodowego Trybunału Rozjemczego

GENEWA (PAT.) 13. IX. Szwajcarska Agencja Telegraficzna podaje, iż stały Międzynarodowy Trybunał Rozjemczy powołał na

miejsce zmarłego Andrzeja Weirsa na stanowisko wiceprezidenta Trybunału p. Maxa Hübera — Szwajcara.

Pogrzeb artysty ś. p. Kamińskiego

WARSZAWA (PAT.) 13. IX. Dziś odbył się pogrzeb wielkiego artysty ś. p. Kazimierza Kamińskiego. O godzinie 10-ej w kościele św. Antoniego odprawiono uroczyste nabożeństwo żałobne, na które przybyli: pan Premier prof. Bartel, wiceminister Czerwiński, Prezydent miasta inż. Słomiński, wiceprezydent Bożęcki, Prezes Rady Miejskiej Jaworowski, wszyscy dyrektory teatrów stołecznych, delegaci teatrów z poza Warszawy, cały świat teatralny i olbrzymie tłumy publiczności.

Przed nabożeństwem p. Rodch-Laskowski złożył u stóp trumny wieniec od p. Premiera Bartla.

Po nabożeństwie, w czasie którego pienia żałobne wykonali artyści opery, koledzy i wnieśli trumnę na ramionach i

orszek wyruszył w kierunku Placu Teatralnego. Przed gmachem Teatru Wielkiego, pochód Kamińskiego, się orkiestra opery wykonała marsza żałobnego Cholina, a następnie Dyrektor teatrów miejskich p. Artur Sitwiński wygłosił przemówienie, po-czem orszak wyruszył w dalszą drogę poprzedzany przez niezliczone delegacje noszące wieńce.

Na amenzarzu, nad otwartą mogiłą przemówienia wygłosili wiceminister Czerwiński w imieniu Rządu, Prezes Rady Miejskiej Jaworowski w imieniu ludności Warszawy, Józef Sitwiński w imieniu Związku Artystów Szeen’ Polskich, p. Stefan Krzyworski w imieniu Związku Autorów Dramatycznych, wresz-cie p. Julian Osterwa.

Konferencja aprowizacyjna w Warszawie

WARSZAWA (PAT.) 13. IX. Na nadchodzący poniedziałek zostali wezwani do centrali Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wszyscy wojewodowie celem omówienia ogólnych wytycznych w sprawach

aprowizacyjnych. W konferencji tej weźmie udział osobiście Pan Premier prof. Bartel, który sprawami aprowizacyjnymi żywo się interesuje.

Bieg kolarski „Dookoła Polski”

Etap szósty

POZNAN (PAT.) 13. IX. Na szóstym etapie biegu kolarskiego „Dookoła Polski” Wieluń—Poznań, na dystansie 211 km. zwyciężył znow Włócek, który dystans ten przebył w czasie

około 10 godzin i w dalszym ciągu bezkonkurencyjnie prowadzi. Drugim był Kłosciewicz, 3-ci Olecki, 4-ty Stefański, 5-ty Ignatowicz.

Czy jesteś członkiem L. O. P. P.

Po zamknięciu Targów Północnych

Ponieważ obszar województwa nowogródzkiego jest w olbrzymiej przewadze rolniczym, nie dziwnego, że cały wysiłek poszedł w kierunku rozwoju gospodarstwa rolnego...

Table with 7 columns: Rok, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928. Rows: Ilość wystaw i pokazów, Ilość doprowadzono koni, Ilość doprowadzono krów

Doniosłą rolę w życiu gospodarczym województwa odgrywa Kasy Stefczyka, spółdzielnie mleczarskie i serwarskie...

MARY INLAY TAYLOR

Człowiek, który się przebudził

Do niczego nie przykładałam ręki. Miałam powód, żeby o tem zamilczeć. Powiem pani jaki. Mój kuzyn, Horacy Barney był chorej: pamięta pani? Otóż kiedy przyszedł do siebie...

Z życia Baksztańskiego

W zakątku powiatu wołyńskiego nad historyczną rzeką Berezyną wśród dziewiczych lasów powstaje z gruzów miasteczko Bakszta.

W obłitem programie trzech komedijk scenicznych, w tem dwie polskie, "Oświadczy" i "Pan Dyrektor", odegrany w Młodzieżym Wiejskiej, nastąpi...

Zakładajmy piuronochrony!

W Polsce od piuronochn powstaje rocznie setki pożarów, a powiat stołpecki bodajże najbardziej obfity w pożary...

ofiarą pożaru. Jeśli chcemy tym wypadkom zapobiec, musimy wziąć przykład z gminy Jeremickiej i zakładać na budynkach naszych piuronochrony.

Nie żałujmy więc pieniędzy na urządzenie piuronochnów, opłaci się nam to stokrotnie. W krótkim czasie stodoły będą wypełnione zbożem...

Wykaz wolnych miejsc do różnych miejscowości w Kraju

Przebrani są natychmiast: 1 szofer do walca motorowego, wymagana praktyka mechaniczno-słusarska...

ROZDZIAŁ XVIII. Ogłoszenie

Pomimo bohaterstwa panowania nad sobą, Richieson czuł, że sytuacja zaczyna się stawać nie do zniesienia.

Co słychać nowego? 14 Piątek. Wschód słońca: 4.50. Zachód: 4.40. Długość dnia: 12 godzin 50 min.

Ceny chleba i mięsa. Chleb razowy 38 gr. za kg. Chleb szatynowy 48 gr. kg. Chleb żytny 65/56 gr. kg. Mięso wołowe 1.80 gr. za kg. Mięso woł. koszerne 2.25 gr. za kg.

DZISIEJSZA POGODA. Zachmurzenie zmienne, większe na północy i wschodzie kraju...

Konkursy rolnicze młodzieży wiejskiej

Związek Młodzieży Wiejskiej Woj. Nowogródzkiego rozpoczął w sezonie jesiennym akcję konkursów rolniczych w kołach.

Dalszy rozwój scalania gruntów

W tych dniach wpłynęły do Powiatowego Urzędu Ziemskiego dalsze zgłoszenia o scaleniu gruntów ze wsi: Pieretoki, Opięćki, Siemieńcyce, Szalkiewicz i Dziawię.

Wycieczki P. T. K. Stonim

Przed kilkunastu dniami odbyło się zebranie Zarządu Stonimskiego Oddziału Polskiego T-wa Krajowego...

Wypadek samochodowy

W dniu 6 bm. na ulicy Mińskiej - w czasie, gdy samochód wojskowy 80 p. p. prowadzony przez szofera Jerzego Jezerskiego...

Znowu „występy”

W nocy w dniu 7 bm. około godziny 2-jej w nocy nieznanymi dotąd sprawcy dokonali gościnnych występów w Stonimie...

Z posiedzenia Rady Miejskiej miasta Nowogródka

Przed przystąpieniem do porządku dziennego radny Aleksyuk zgłosił nagły wniosek aby wybaczyć specjalną delegację, krótkoby po porozumieniu się z Sejmikiem Powiatowym...

Wycieczki P. T. K. Stonim

W sprawie budowy koszar przyjęto do wiadomości sprawozdanie burmistrza z podróży jego do D. O. K. w Brześciu...

Wypadek samochodowy

W dniu 6 bm. na ulicy Mińskiej - w czasie, gdy samochód wojskowy 80 p. p. prowadzony przez szofera Jerzego Jezerskiego...

Znowu „występy”

W nocy w dniu 7 bm. około godziny 2-jej w nocy nieznanymi dotąd sprawcy dokonali gościnnych występów w Stonimie...

Kronika Stołpecka

Przed kilkunastu dniami odbyło się zebranie Zarządu Stonimskiego Oddziału Polskiego T-wa Krajowego...

Wycieczki P. T. K. Stonim

W sprawie budowy koszar przyjęto do wiadomości sprawozdanie burmistrza z podróży jego do D. O. K. w Brześciu...

Wypadek samochodowy

W dniu 6 bm. na ulicy Mińskiej - w czasie, gdy samochód wojskowy 80 p. p. prowadzony przez szofera Jerzego Jezerskiego...

Znowu „występy”

W nocy w dniu 7 bm. około godziny 2-jej w nocy nieznanymi dotąd sprawcy dokonali gościnnych występów w Stonimie...

Kronika stonińska

Przed kilkunastu dniami odbyło się zebranie Zarządu Stonimskiego Oddziału Polskiego T-wa Krajowego...

Wycieczki P. T. K. Stonim

W sprawie budowy koszar przyjęto do wiadomości sprawozdanie burmistrza z podróży jego do D. O. K. w Brześciu...

Wypadek samochodowy

W dniu 6 bm. na ulicy Mińskiej - w czasie, gdy samochód wojskowy 80 p. p. prowadzony przez szofera Jerzego Jezerskiego...

Znowu „występy”

W nocy w dniu 7 bm. około godziny 2-jej w nocy nieznanymi dotąd sprawcy dokonali gościnnych występów w Stonimie...

Kronika Stołpecka

Przed kilkunastu dniami odbyło się zebranie Zarządu Stonimskiego Oddziału Polskiego T-wa Krajowego...

Wycieczki P. T. K. Stonim

W sprawie budowy koszar przyjęto do wiadomości sprawozdanie burmistrza z podróży jego do D. O. K. w Brześciu...

Wypadek samochodowy

W dniu 6 bm. na ulicy Mińskiej - w czasie, gdy samochód wojskowy 80 p. p. prowadzony przez szofera Jerzego Jezerskiego...

Znowu „występy”

W nocy w dniu 7 bm. około godziny 2-jej w nocy nieznanymi dotąd sprawcy dokonali gościnnych występów w Stonimie...

Pierwsza nowogródzkiemchaniczne warsztaty samochodowe T. PACZESN Nowogródek, Piłsudskie

